

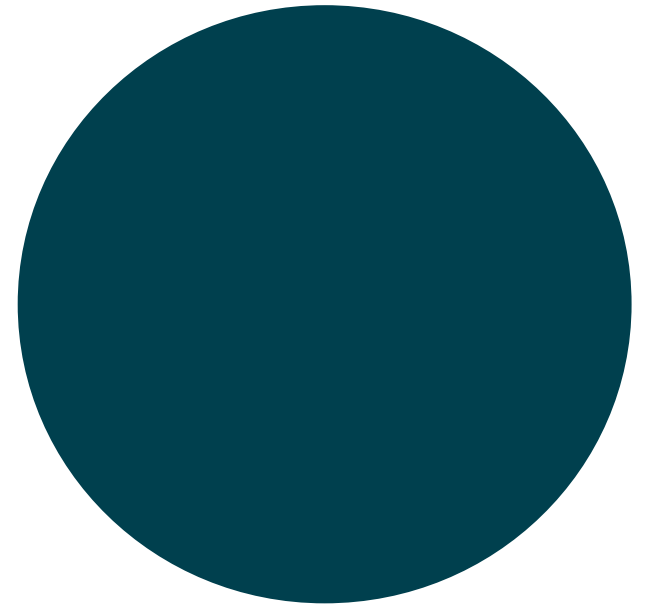

Rapport: Danskernes forhold til Dannebrog

Del 2 af undersøgelse af danskernes bånd til det danske mindretal i Sydslesvig

Indhold

1. Konklusioner (side 3)
2. Om undersøgelsen (side 5)
3. Danskernes brug af Dannebrog (side 8)
4. Dannebrog som symbol (side 11)

1. Konklusioner

Konklusioner

Størstedelen af danskerne bruger Dannebrog

Det er kun 9 pct. af danskerne, som ikke bruger Dannebrog.

Dannebrog bliver især brugt ved private sammenhænge såsom små flag i lagkager og flag på juletræet (76 pct.) samt som flag ved festlige begivenheder (60 pct.). Dannebrog bliver også brugt ved nationale begivenheder som nationale mærkedage (32 pct.) og ved sportsbegivenheder (18 pct.).

Brugen af Dannebrog ser ud til at være faldet siden 2012

I 2012 var danskernes brug af Dannebrog endnu højere. Det var således kun 4 pct., som ikke brugte Dannebrog. Da var det 90 pct. i stedet for 76 pct., som brugte Dannebrog som små flag, og 78 pct. i stedet for 60 pct., som brugte Dannebrog som flag ved festlige begivenheder. Det er dog vigtigt at nævne, at sammenligningen har væsentlige forbehold. Dels er spørgsmålsformuleringerne ikke helt identiske, dels er konteksten lidt forskellig derved, at undersøgelsen i 2012 er foretaget umiddelbart efter at Danmark vandt guld ved Europamesterskabet i håndbold for mænd.

Dannebrog opfattes som et positivt symbol

87 pct. af danskerne er enige i, at Dannebrog er et positivt symbol, som alle danskere kan samles om. Kun 2 pct. af danskerne er uenige i dette udsagn. Der er sket et mindre fald fra 2012 til 2018, hvor en undersøgelse med samme spørgsmål viste, at 93 pct. af danskerne var enige. En del af forklaringen på forskellen skyldes dog, at den aktuelle måling har flere ungdomsårgange inkluderet (15-17 årige), og unge er mere kritiske end ældre. Niveauet af opbakning er dog større end en lignende undersøgelse fra 2016, hvor YouGov for Kristeligt Dagblad fandt en opbakning på 83 pct.

Forskelle i opbakningen til Dannebrog

Opbakningen til Dannebrog som positivt og samlende symbol er stor på tværs af aldersgrupper, region, uddannelse og omgangskredse. Men der er også forskelle. Enigheden spænder fra 93 pct. hos de ældste til 81 pct. hos de yngste, og fra 93 pct. i Nordjylland til 84 pct. i Hovedstaden. Fra 91 pct. af de erhvervsuddannede til 82 pct. af personer med lang videregående uddannelse. Ligeledes spænder enigheden fra 91 pct. hos danskere uden nogen personer i deres omgangskreds med udenlandsk baggrund til 82 pct. hos danskere med flere personer i deres omgangskreds med udenlandsk baggrund.

2. Om undersøgelsen

Moos-Bjerre har udført undersøgelsen for Grænseforeningen

Om Grænseforeningen

Grænseforeningen er en folkeoplysende organisation, der har som formål at støtte danskheden i grænselandet under sloganet: *For en åben danskhed.*

Grænseforeningen blev oprettet den 2. november 1920 ved en sammenslutning af lokale sønderjyske foreninger og grænseforeninger fra hele landet.

Grænseforeningen står for en række aktiviteter og arrangementer, der alle har til formål at sætte fokus på betydningen af en åben danskhed. Det sker med udgangspunkt i Sydslesvig og det danske mindretals situation i grænselandet.

Om Moos-Bjerre

Moos-Bjerre er en analyse- og konsulentvirksomhed med stor erfaring med både kvalitative og kvantitative metoder, og som har gennemført en lang række analyser og evalueringer, for både offentlige og private kunder, samt for institutioner, institutter, velgørende organisationer og foreninger i øvrigt.

Herunder har Moos-Bjerre evalueret projekter, der er støttet af fonde, statslige puljer m.m.

Moos-Bjerre har tidligere udarbejdet økonomisk analyse af Sydslesvigernes værditilvækst til Danmark samt gennemført en brugerundersøgelse for Dansk Centralbibliotek i Sydslesvig.

Statistisk grundlag og dataindsamling

Rapportens datagrundlag

Datagrundlaget for denne undersøgelse bygger på 3.656 besvarelser af et online spørgeskema indeholdende i alt 39 spørgsmål fra borgere i hele landet. Stikprøven er repræsentativt udvalgt blandt et elektronisk borgerpanel af personer på 15 år og opefter. Data er efterfølgende vejet på køn, alder, uddannelse og region for at sikre et repræsentativt datagrundlag.

Dele af spørgeskemaet er udformet så det er muligt at foretage en sammenligning med Epinions undersøgelse fra 2012.

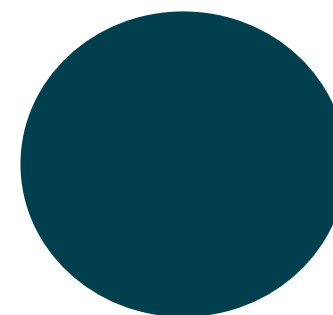
Undersøgelserne er ikke helt sammenlignelige, idet den aktuelle er større, bredere og samtidig omfatter respondenter allerede fra det fyldte 15 år, mens 2012 undersøgelsen kun medtager borgere fra 18 år og opefter. Derudover er der enkelte forskelle i spørgsmålsformuleringerne.

Besvarelserne er indsamlet mellem den 20. april og den 4. maj 2018.

Datakilder i nærværende rapport

Moos-Bjerre bruger i denne rapport følgende datakilder:

- Moos-Bjerrers undersøgelse i 2018 blandt 3.656 danskere i alderen 15 år og opefter.
- Epinions undersøgelse i 2012 blandt 1.016 danskere i alderen 18 år og opefter.

3. Danskernes brug af Dannebrog

Danskerne brug af Dannebrog 2018

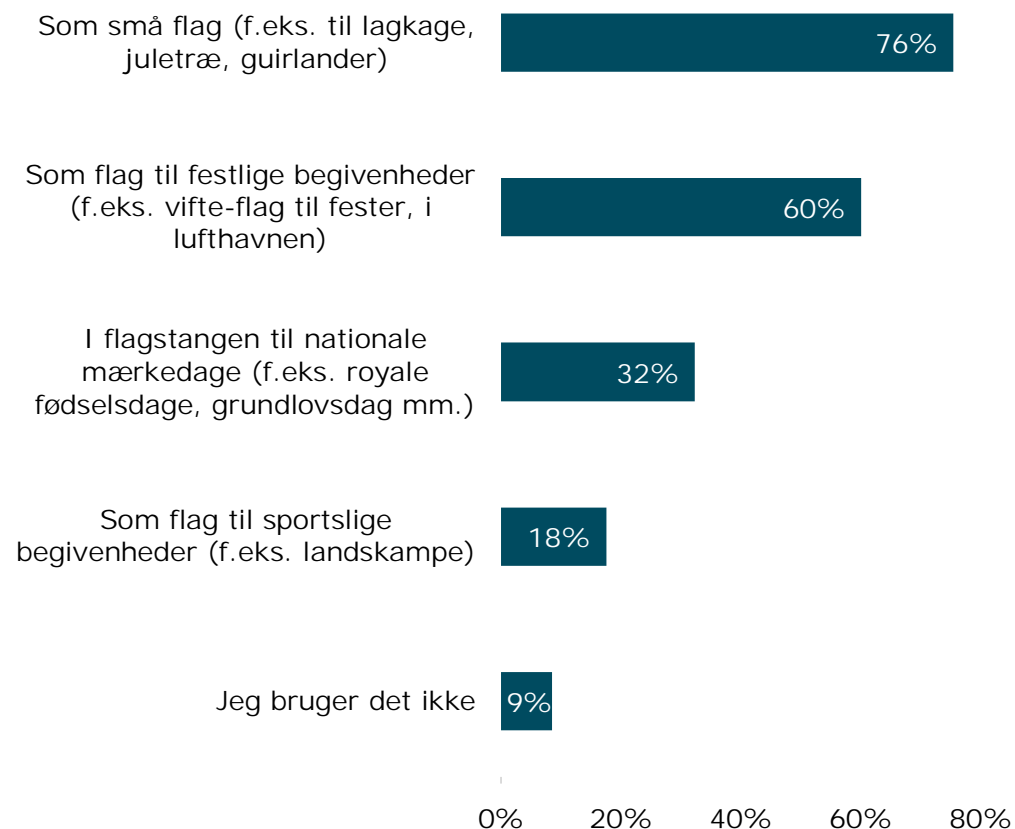
Langt størstedelen af alle danskere bruger Dannebrog
Figuren viser, at det er kun 9 pct. af danskerne, som angiver, at de ikke bruger Dannebrog privat. Flaget bliver især brugt som små flag (76 pct.) og som flag til festlige begivenheder (60 pct.).

Til sammenligning bruger færre Dannebrog til store nationale begivenheder såsom sportslige begivenheder (f.eks. landskampe) og i flagstangen ved nationale mærkedage (henholdsvis 18 pct. og 32 pct.).

På næste slide følger en sammenligning af spørgsmålet fra denne undersøgelse i 2018 og et lignende spørgsmål om danskernes brug af Dannebrog fra en undersøgelse fra 2012 foretaget af Epinion.

Hvordan bruger du det danske flag 'Dannebrog' privat?*

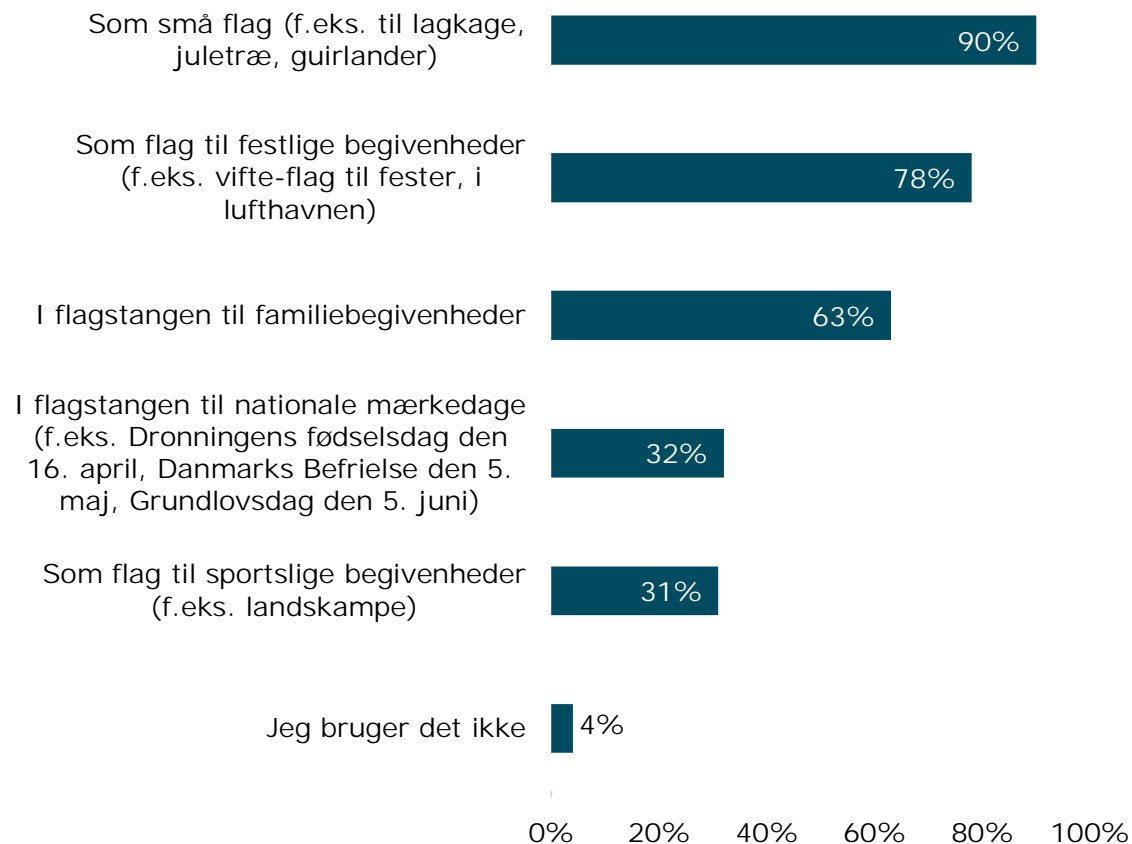
2018 N=3656.

*Det har været muligt angive flere svar, hvorfor svarværdierne summer til mere end 100 %.

Danskerne brug af Dannebrog – sammenligning med 2012

Hvordan har du brugt Dannebrog privat?* 2012** N=1016.

*Det har været muligt angive flere svar, hvorfor svarværdierne summer til mere end 100 %.

**I undersøgelsen fra 2012 er spørgsmålet stillet en smule anderledes, og der er inkluderet en sjette svarkategori, som ikke er medtaget i 2018.

Flere brugte Dannebrog i 2012

En undersøgelse fra 2012 viser ligesom undersøgelsen fra 2018, at langt størstedelen af danskerne bruger Dannebrog privat. Dog viser sammenligningen af de to spørgsmål også, at flere brugte Dannebrog i 2012. F.eks. er brugen af Dannebrog som små flag faldet fra 90 pct. til 76 pct., og brugen af Dannebrog som flag til festlige begivenheder er faldet fra 78 pct. til 60 pct.

Andelen af danskere, som ikke bruger Dannebrog, er i samme periode steget fra 4 pct. til 9 pct.. Brugen af Dannebrog i flagstangen til nationale mærkedage er den eneste svarkategori, hvor danskernes brug af Dannebrog er på samme niveau i 2012 som i 2018 (32 pct.).

Det er dog værd at nævne to vigtige årsager til, at sammenligningen har forbehold. For det første er spørgsmålsformuleringen lidt forskellig. I 2012 blev der spurgt i datid til "...har du brugt", mens vi i 2018 spørger i nutid til "...bruger du". For det andet er konteksten lidt forskellig derved, at undersøgelsen i 2012 er foretaget umiddelbart efter, at Danmark vandt guld ved Europamesterskabet i håndbold for mænd. Det fremgår da også, at mange flere i 2012 end i 2018 angav at bruge flaget til sportslige begivenheder.

4. Dannebrog som symbol

Dannebrog som positivt symbol

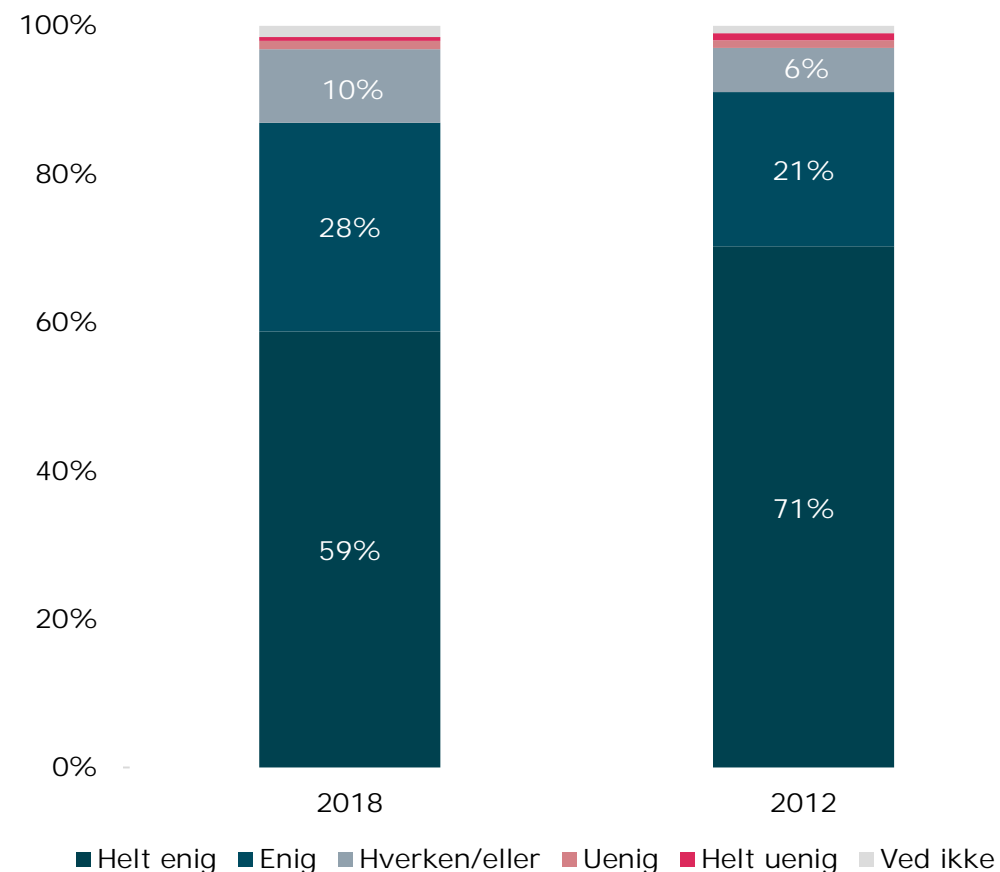
Dannebrog fortsat et positivt symbol

Størstedelen af danskerne (87 pct.) er enige i, at Dannebrog er et positivt symbol, som danskerne kan samles om. Det samme gjorde sig gældende i 2012, hvor 93 pct. var enige i dette. Det er for begge år kun 2 pct., som er uenige i dette udsagn.

Selvom der er et lille fald i andelen, som er enige i, at Dannebrog er et positivt symbol, så er forskellen mellem 2012 og 2018 ikke stor, og det forklares i al væsentlighed af en mindre aldersforskel i de to undersøgelser. Den aktuelle måling inkluderer således flere ungdomsårgange end 2012 undersøgelsen (de 15-17 årige). Da unge er mere kritiske end ældre, er det forventeligt at finde en lidt lavere gennemsnitlig opbakning i 2018 undersøgelsen.

I den udstrækning man kan tale om et fald i brugen af Dannebrog, så kommer det ikke voldsomt til udtryk i opfattelsen af Dannebrog som et positivt symbol.

Hvor enig eller uenig er du i, at Dannebrog er et positivt symbol, som alle danskere kan samles om?
N(2018)=3656, N(2012)=1016.

Dannebrog som positivt symbol

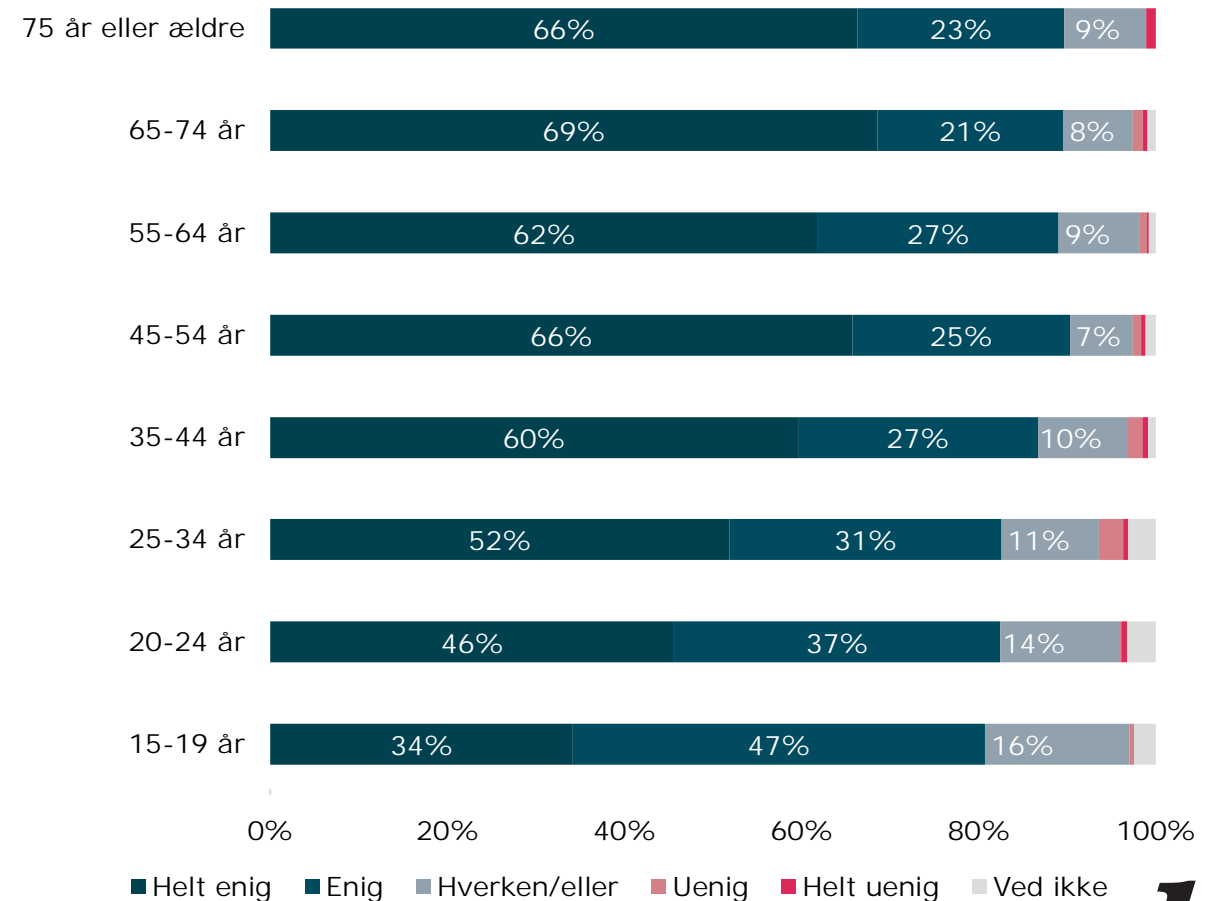
Generel stor opbakning til Dannebrog på tværs af aldersgrupper
Alle aldersgrupper er enige i, at Dannebrog er et positivt symbol, som alle danskere kan samles om. Enigheden spænder fra 93 pct. hos aldersgruppen 75 år eller ældre til 81 pct. hos aldersgruppen 15-19 år.

Tendensen til, at de yngre i lidt mindre grad ser dannebrog som et positivt symbol, ses dels ved, at færre overordnet set er helt enige eller enige, og dels ved, at de yngre i højere grad end de ældre er enige fremfor helt enige i udsagnet.

Det er dog vigtigt at bemærke, at det kun er 1 pct. af de unge, som er decideret uenige i, at Dannebrog er et positivt symbol, som alle danskere kan samles om.

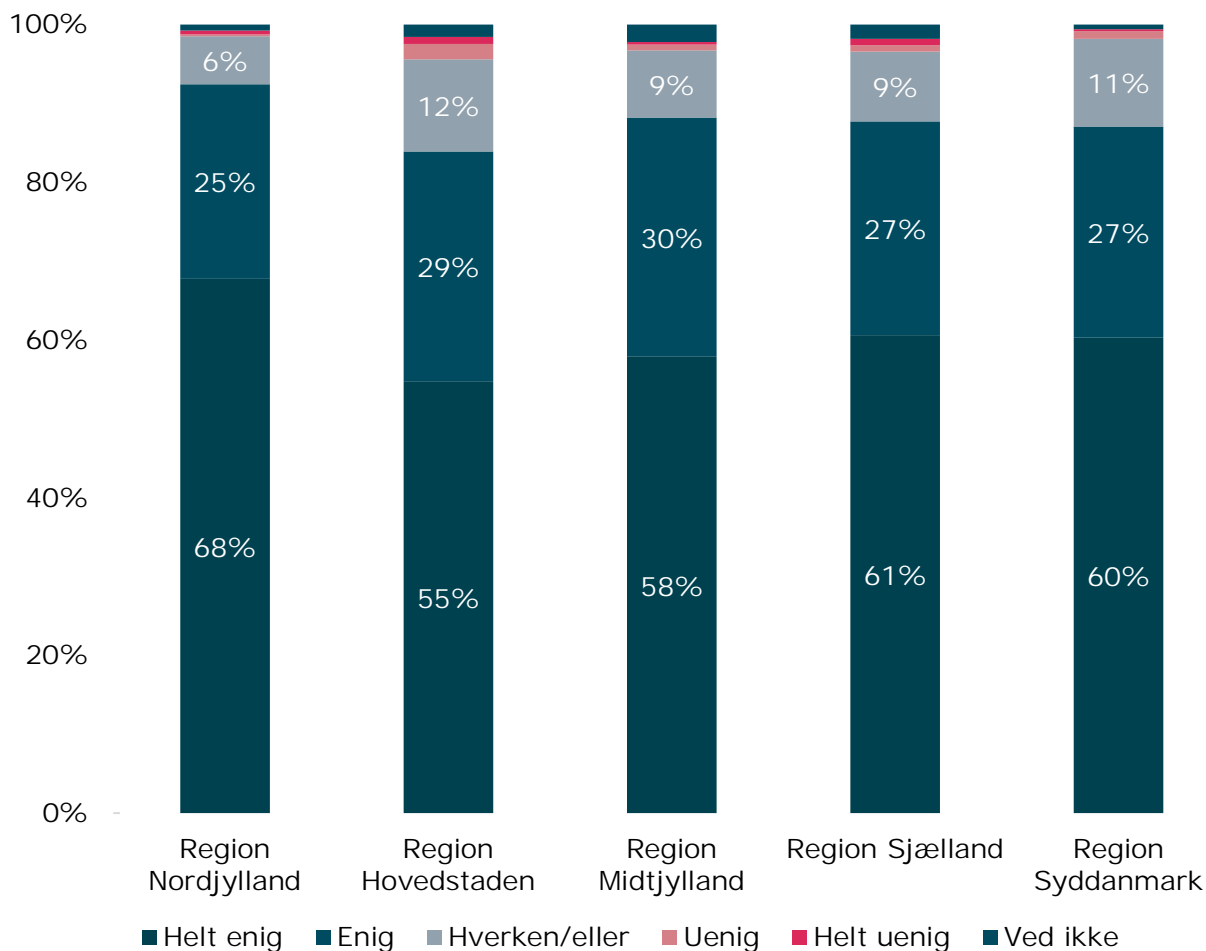
Undersøgelsen fra 2012 viser samme tendenser til aldersforskelle.

Hvor enig eller uenig er du i, at Dannebrog er et positivt symbol, som alle danskere kan samles om? N=3656.

Dannebrog som positivt symbol

Hvor enig eller uenig er du i, at Dannebrog er et positivt symbol, som alle danskere kan samles om? Opdelt på region. N=3656.

Mindre regionale forskelle

I tre ud af de fem regioner er næsten den helt samme andel af danskere enige i, at Dannebrog er et positivt symbol. Det drejer sig om Sjælland (88 pct.), Midtjylland (88 pct.) og Syddanmark (87 pct.).

Hovedstaden og Nordjylland adskiller sig i hver sin retning.

Nordjyderne er i højere grad enige i, at Dannebrog er et positivt symbol, som danskerne kan samles om (93 pct.), mens kun 84 pct. af danskerne fra Region Hovedstaden er enige i dette.

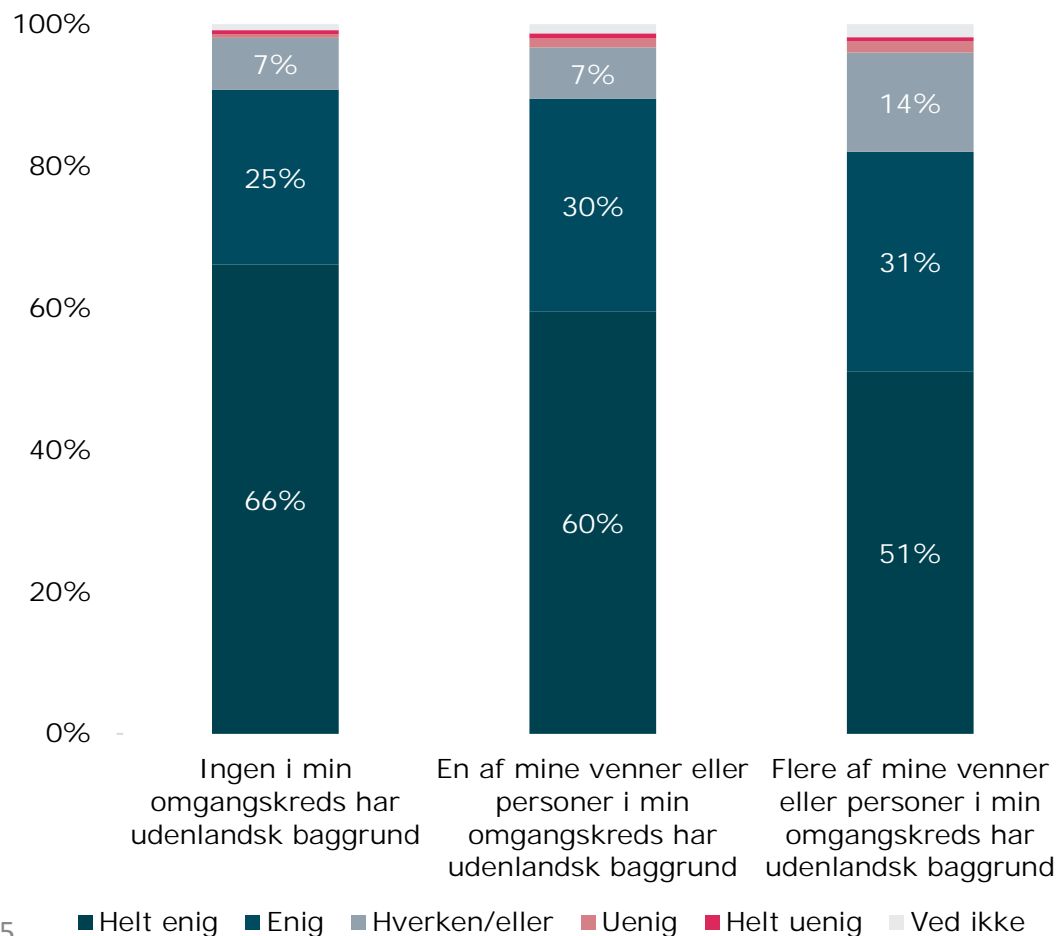
Det samlede billede er dog, at danskerne på tværs af regionerne ser Dannebrog som et positivt symbol, og at en direkte modstand mod Dannebrog som positivt symbol er forsvindende lille. I alle regionerne er det således kun en meget lille andel, der er decideret uenige i, at Dannebrog er et positivt symbol.

Mindre forskelle afhængigt af uddannelsesniveau

Opbakningen er også stor på tværs af uddannelsesniveau. Der er dog en tendens til, at lidt færre personer med lange videregående uddannelser (82 pct.) end personer med erhvervsuddannelse (91 pct.) bakker op om Dannebrog som et positivt symbol, som alle danskere kan samles om.

Dannebrog som positivt symbol

Hvor enig eller uenig er du i, at Dannebrog er et positivt symbol, som alle danskere kan samles om? Opdelt på omgangskredsens baggrund. N=3656.

Små forskelle i opbakning til Dannebrog på tværs af omgangskredse

Generelt er der enighed om, at Dannebrog er et positivt symbol uanset om man har venner eller personer i ens omgangskreds med udenlandsk baggrund. Graden af enighed varierer dog lidt.

Som vist i figuren til venstre så er 91 pct. af de danskere, som ikke har nogen personer med udenlandsk baggrund i deres omgangskreds, enige i, at Dannebrog er et positivt symbol. Hos de danskere, som har flere personer med udenlandsk baggrund i deres omgangskreds, er enigheden, i at Dannebrog er et positivt symbol, 82 pct.

Samme tendens gør sig gældende, hvis man opdeler respondenterne efter, om de har ingen, én eller flere familiemedlemmer med udenlandsk baggrund. Tendensen gælder dog ikke, hvis man opdeler respondenterne efter, om de har opholdt sig i udlandet.

På trods af forskelle i graden af enighed gælder det for alle grupperne, at meget få er decideret uenige i, at Dannebrog er et positivt symbol. Hos dem der ikke har nogen udenlandske personer i omgangskredsen er 1 pct. uenige. Hos gruppen med flere udenlandske personer i deres omgangskreds er 3 pct. uenige.